

Metodický pokyn k oznamovacej povinnosti platiteľa podľa § 6 zákona o DPH

Finančné riaditeľstvo SR vydáva metodický pokyn k osobitnej oznamovacej povinnosti platiteľa podľa § 6 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o DPH“).

Zákomom č. 408/2021 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 563/2009 Z.z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, sa v článku V upravuje zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov (ďalej len „novela zákona o DPH“). S účinnosťou od 15.novembra sa v zákone o DPH zavádza nové ustanovenie § 6, ktorým sa platiteľom ukladá povinnosť oznámiť Finančnému riaditeľstvu SR každý účet, ktorý používajú alebo budú používať na podnikanie, ktoré je predmetom dane, ako aj každú zmenu týkajúcu sa takéhoto účtu.

Podnikaním sa rozumie ekonomická činnosť v zmysle § 3 ods. 2 zákona o DPH. To znamená každá činnosť, z ktorej sa dosahuje príjem a ktorá zahŕňa činnosť výrobcov, obchodníkov a dodávateľov služieb vrátane ťažobnej, stavebnej a poľnohospodárskej činnosti, činnosť vykonávanú ako slobodné povolanie podľa osobitných predpisov, duševnú tvorivú činnosť a športovú činnosť. Za podnikanie sa považuje aj využívanie hmotného majetku a nehmotného majetku na účel dosahovania príjmu z tohto majetku.

S uvedenou oznamovacou povinnosťou úzko súvisí rozšírenie pôsobnosti inštitútu ručenia za daň. To sa za nezaplatenú daň môže uplatniť aj v prípade, ak nastane skutočnosť, že protihodnota za plnenie alebo jej časť bola zaplatená na bankový účet iný ako bankový účet dodávateľa, ktorý bol v deň uskutočnenia platby zverejnený na webovom sídle Finančného riaditeľstva SR. K problematike ručenia za daň je vydaný samostatný metodický pokyn.

1. diel Účet, ktorý podlieha oznamovacej povinnosti

Účet, ktorý podlieha oznamovacej povinnosti, je definovaný v § 6 ods. 1 zákona o DPH. Jedná sa o každý vlastný účet, ktorý je vedený u poskytovateľa platobných služieb alebo u zahraničného poskytovateľa platobných služieb, ktorý bude platiteľ používať na podnikanie, ktoré je predmetom dane podľa § 2 zákona o DPH (ďalej len „bankový účet“).

To znamená, že sa jedná o také účty, ktoré bude platiteľ využívať na príjem a odosielanie platieb za dodanie tovarov a služieb, ktoré sú predmetom dane. Táto oznamovacia povinnosť sa vzťahuje tak na bankové účty, ktoré finančnej správe oznámili poskytovatelia platobných služieb podľa § 90 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v súlade s § 26 ods. 3 daňového poriadku, ako aj na iné účty vedené napríklad u zahraničných poskytovateľov platobných služieb, ktoré oznámené neboli.

Povinnosť oznámiť účet sa nevzťahuje na platiteľa, ktorý je poskytovateľom platobných služieb, ktorým je napr. banka, ak ide o iný ako bankový účet určený na zúčtovanie platobných operácií vedený pre tohto poskytovateľa platobných služieb (interné/záväzkové účty). Vo vzťahu k takým účtom, ktoré sú vedené iba na zúčtovanie platobných operácií, sa oznamovacia povinnosť neuplatní. Ide napríklad o situácie, kedy banky ako poskytovatelia platobných služieb platby za vlastné plnenia priamo od klientov inkasujú a inkasované sumy priamo rozúčtujú v prospech rôznych produktových účtov, kde sú vedené pohľadávky voči jednotlivým klientom. Vo všetkých ostatných prípadoch budú banky povinné zverejňovať svoje vlastné bankové účty. To znamená, že ak napr. banka bude poskytovať poradenstvo v oblasti obchodovania cenných papierov klientovi, ktorý uhradí platbu za poskytnuté poradenstvo na účet vedený pre banku, v takomto prípade tento bankový účet podlieha zo strany banky oznamovacej povinnosti.

Ak sa platiteľ rozhodne používať na podnikanie aj iný vlastný bankový účet, ako oznámil finančnému riaditeľstvu podľa § 6 ods. 1 alebo § 85kk zákona o DPH, vzniká mu ešte predtým, ako ho začne používať na podnikanie, povinnosť oznámiť túto skutočnosť v zmysle § 6 ods. 2 zákona o DPH.

Platiteľ môže v súlade s § 6 ods. 7 zákona o DPH oznámiť aj iný bankový účet (účet patriaci inej osobe) vedený u poskytovateľa platobných služieb alebo u zahraničného poskytovateľa platobných služieb, ktorý platiteľ používa na svoje podnikanie; na účely zákona o DPH sa tento účet považuje za bankový účet platiteľa. Takýto prípad môže nastať napríklad u platiteľa, ktorý podniká v holdingu alebo inej skupinovej formácii.

2. diel Oznamovacia povinnosť

Novelou zákona o DPH sa ustanovujú podrobné pravidlá oznamovacej povinnosti platiteľa dane v súvislosti s jeho bankovými účtami.

Oznamovanie bankových účtov bude mať dopad na zmenu niektorých procesov správy daní, ako aj na práva a povinnosti platiteľov. Ovplyvní napríklad proces vrátenia nadmerného odpočtu (§ 79 ods. 9 zákona o DPH), proces úhrady za prijaté plnenie ako aj proces vrátenia prípadného preplatku platiteľovi (§ 69c ods. 6 zákona o DPH) a ručenie za daň (§ 69 ods. 14 písm. c) zákona o DPH.

2.1 Všeobecne o oznamovacej povinnosti

Povinnosť oznámiť bankový účet má každý platiteľ, a to bezodkladne odo dňa, kedy sa stal platiteľom dane alebo odo dňa, kedy si takýto bankový účet zriadil.

Povinnosť oznámiť bankový účet sa vzťahuje aj na situácie, keď má platiteľ zriadených viac účtov, z ktorých nie všetky pôvodne plánoval používať na podnikanie, ktoré je predmetom dane podľa § 2 zákona o DPH a neskôr sa rozhodne zmeniť účel ich používania. Doplnenie je povinný podľa § 6 ods. 2 zákona o DPH oznámiť pred prvým takýmto použitím.

Povinnosť oznámiť účet sa vzťahuje iba na fyzické a právnické osoby, ktoré majú postavenie platiteľa DPH. To znamená, že uvedená povinnosť vzniká zdaniteľným osobám registrovaným podľa § 4, skupinám DPH registrovaným podľa § 4b a zahraničným osobám registrovaným podľa § 5 zákona o DPH.

Na zdaniteľné osoby registrované podľa iných ustanovení, napríklad podľa § 7 alebo § 7a zákona o DPH, sa povinnosť oznamovania účtov používaných na podnikanie nevzťahuje.

Príklad č. 1:

Zdaniteľná osoba má zriadené dva účty u tuzemských poskytovateľov bankových služieb a jeden účet u zahraničného poskytovateľa bankových služieb, ktoré používa na svoje podnikanie v tuzemsku. Registruje sa pre DPH od 1.2.2022. Zdaniteľná osoba, ktorá sa stala platiteľom 1.2.2022, je povinná podľa § 6 ods. 1 zákona o DPH oznámiť finančnému riaditeľstvu svoje dva účty zriadené u tuzemského poskytovateľa bankových služieb a zároveň aj účet zriadený u zahraničného poskytovateľa bankových služieb, nakoľko všetky využíva na podnikanie, ktoré je predmetom dane podľa § 2 zákona o DPH.

Príklad č. 2:

A, B, C sú spoločnosti s ručením obmedzeným, ktoré sú pre účely DPH registrované podľa § 4b zákona o DPH ako skupina. Za skupinu koná spoločnosť A. Každá z týchto spoločností využíva v rámci svojho podnikania bankové účty. Zástupca skupiny A, ktorý podľa § 4b ods. 4 zákona o DPH za skupinu koná, splní oznamovaciu povinnosť podľa § 6 zákona o DPH za platiteľa DPH, ktorým je skupina. Ak ide o skupinu DPH existujúcu k 15.11.2021, oznamovaciu povinnosť splní podľa § 85kk zákona o DPH. Ak ide o novú skupinu zaregistrovanú od 1.1.2022 alebo neskôr, zástupca skupiny bude plniť oznamovaciu povinnosť za skupinu podľa § 6 ods. 1 zákona o DPH. Zástupca skupiny v oznámení uvedie čísla účtov všetkých členov skupiny (ktorí spoločne a nerozdielne zodpovedajú za povinnosti skupiny vyplývajúce zo zákona o DPH), ktoré budú používané na podnikanie, ktoré je predmetom dane podľa § 2 zákona o DPH.

Príklad č. 3:

Spoločnosť so sídlom v inom členskom štáte nie je v SR usadená prostredníctvom svojej prevádzkarne a je v SR registrovaná podľa § 5 zákona o DPH. Na svoje podnikanie v tuzemsku využíva účty zriadené u zahraničných

poskytovateľov bankových služieb v inom členskom štáte ako aj v Spojenom kráľovstve. Na zahraničnú spoločnosť, ktorá je k 15.11.2021 v SR registrovaná ako platiteľ dane podľa § 5 zákona o DPH, sa vzťahuje oznamovacia povinnosť podľa § 85kk zákona o DPH. Na zahraničnú osobu, ktorá sa zaregistruje v SR podľa § 5 zákona o DPH po 15.11.2021, sa vzťahuje oznamovacia povinnosť podľa § 6 ods. 1 zákona o DPH. Zahraničná osoba – platiteľ dane, oznámi spôsobom podľa § 6 ods. 5 zákona o DPH účty vedené u zahraničného poskytovateľa bankových služieb. Povinnosť zriadiť si účet v tuzemsku zahraničnej osobe nevzniká.

Príklad č. 4:

Zdaniteľná osoba je registrovaná pre DPH podľa § 7a zákona o DPH z dôvodu, že je príjemcom služieb od zahraničnej osoby z iného členského štátu, pri ktorej je povinná platiť daň. Zdaniteľná osoba, ktorá je registrovaná pre DPH podľa § 7 alebo 7a, nenadobudne registráciou postavenie platiteľa dane. Keďže oznamovacia povinnosť podľa § 6 zákona o DPH sa týka len platiteľov DPH, na osoby registrované pre daň podľa § 7 a §7a zákona o DPH sa oznamovacia povinnosť nevzťahuje.

Príklad č. 5:

Platiteľ dane používa na podnikanie podnikateľský účet a aj svoj súkromný účet. Zo svojho súkromného účtu občas zaplatí prijaté faktúry ako aj daňovú povinnosť správcovi dane. Pre účely oznámenia podľa § 6 nie je rozhodujúce, či je účet v peňažnom ústave vedený ako podnikateľský alebo súkromný. Ak je účet používaný na podnikanie, ktoré je predmetom dane, oznamovacej povinnosti podlieha, to znamená v uvedenom prípade je platiteľ dane povinný oznámiť finančnému riaditeľstvu obidva účty.

Platiteľ oznámi bankové účty podaním tlačiva „Oznámenie o účtoch používaných na podnikanie platiteľa podľa § 6 a § 85kk zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov“, ktorého vzor určilo finančné riaditeľstvo. Vzor oznámenia je zverejnený na webovom sídle finančnej správy www.financnasprava.sk a je dostupný v Katalógu formulárov v časti Správa daní > Daň z pridanej hodnoty > Oznámenie o účtoch používaných na podnikanie. Prostredníctvom tohto tlačiva bude môcť platiteľ DPH oznámiť a aktualizovať údaje o bankových účtoch.

Na tomto tlačive oznámi všetky bankové účty v členení bankových účtov vedených u tuzemských poskytovateľov bankových služieb a bankových účtov vedených u zahraničných poskytovateľov bankových služieb. Platiteľ oznamuje vlastné účty, ktoré používa na podnikanie, alebo aj účty patriace inej osobe. Skutočnosť, či sa jedná o vlastný účet alebo účet patriaci inej osobe, deklaruje na tlačive výberom zodpovedajúcej možnosti. Ak sa jedná o účet patriaci inej osobe, je povinnosťou platiteľa oznámiť okrem čísla účtu aj meno a priezvisko alebo obchodné meno alebo názov osoby, ktorej tento bankový účet patrí. Účty vedené u poskytovateľov platobných služieb v krajinách EÚ sú vedené v medzinárodne štandardizovanej forme čísla bankového účtu, tzv. IBAN. V súčasnosti tento štandard využíva väčšina európskych bánk, ale aj banky z iných častí sveta. Ak platiteľ disponuje zahraničným účtom, ktorého číslo nie je vedené v štruktúre IBAN, tlačivo umožňuje oznámiť aj číslo takéhoto zahraničného účtu.

Novoregistrovanému platiteľovi dane bude bezprostredne po registrácii pre daň odoslané do schránky správ v jeho osobnej internetovej zóne na portáli finančnej správy predvyplnené tlačivo na oznámenie účtov. Predvyplnené budú identifikačné údaje platiteľa ako aj všetky finančnej správe známe čísla bankových účtov a platiteľ bude môcť v oznámení vyznačiť tie bankové účty, ktoré používa na podnikanie, odstrániť účty, ktoré nepoužíva na podnikanie a prípadne doplniť ďalšie bankové účty, o ktorých finančná správa nemá vedomosť (napríklad bankové účty vedené v zahraničí). Ak sa bude jednať o nového platiteľa, pri ktorom finančná správa nedisponuje žiadnymi informáciami o účtoch, v zaslanom oznámení budú predvyplnené identifikačné údaje platiteľa a účty do oznámenia doplní novoregistrovaný platiteľ.

2.2 Povinnosti zdaniteľnej osoby, ktorá je platiteľom k 15. novembru 2021

Zdaniteľná osoba, ktorá je platiteľom dane k 15. novembru 2021, je povinná bankové účty, ktoré používa na podnikanie, oznámiť finančnému riaditeľstvu do 30. novembra 2021. Táto povinnosť platiteľom vyplýva z prechodného ustanovenia § 85kk zákona o DPH.

Príklad č. 7:

Platiteľ je registrovaný pre DPH od roku 2000. V roku 2021 používa tri účty zriadené u tuzemských poskytovateľov bankových služieb a dva účty zriadené u zahraničného poskytovateľa bankových služieb, ktoré používa výlučne na účely ekonomickej činnosti uskutočňovanej s miestom dodania tovarov a služieb v zahraničí. Platiteľ na podnikanie v tuzemsku, ktoré je predmetom dane podľa 2 zákona o DPH, využíva dva z troch tuzemských účtov. Podľa § 85kk zákona o DPH je povinný v období od 15.11. do 30.11.2021 oznámiť dva tuzemské bankové účty využívané na podnikanie. Tuzemský účet, ktorý nepoužíva na podnikanie, ktoré je predmetom dane a zahraničné bankové účty, ktoré platiteľ nepoužíva na podnikanie v tuzemsku, nepodliehajú oznamovacej povinnosti.

Finančná správa eviduje vo svojich informačných systémoch čísla bankových účtov podnikateľov, ktoré jej oznamujú tuzemskí poskytovatelia platobných služieb. Na základe toho zašle platiteľom, ktorí sú platiteľmi k 15. novembru 2021 a teda sú do 30. novembra 2021 povinní oznámiť bankový účet podľa § 85kk zákona o DPH, do ich schránky správ na portáli finančnej správy predvyplnené tlačivo podľa § 6 ods. 5 zákona o DPH. Predvyplnené budú identifikačné údaje platiteľa ako aj všetky finančnej správe známe čísla bankových účtov a platiteľ bude môcť v oznámení vyznačiť tie bankové účty, ktoré používa na podnikanie, odstrániť účty, ktoré nepoužíva na podnikanie a prípadne doplniť ďalšie bankové účty, o ktorých finančná správa nemá vedomosť (napríklad bankové účty vedené v zahraničí).

2. 3 Povinnosť oznámiť zmeny v súvislosti s oznámeným účtom

Platiteľ je povinný oznámiť aj akúkoľvek zmenu, doplnenie alebo zrušenie týkajúce sa bankového účtu, ktorý už finančnému riaditeľstvu oznámil. Ide napríklad o situáciu, keď platiteľ zruší oznámený bankový účet, ktorý používal na podnikanie. Zmenu je platiteľ povinný oznámiť bezodkladne. Oznamovacia povinnosť sa vzťahuje aj na prípad, ak platiteľ účet nezruší avšak pôvodne v oznámení deklaroval, že účet bude používaný na podnikanie, pričom neskôr svoje rozhodnutie zmení a daný účet už nebude využívať na podnikanie, ktoré je predmetom dane.

Zmeny v súvislosti s oznámenými účtami platiteľ oznámi prostredníctvom toho istého elektronického tlačiva *Oznámenie o účtoch používaných na podnikanie platiteľa podľa § 6 a § 85kk zákona č. 222/2004 Z.z. o dani z pridanej hodnoty.*

Príklad č. 8:

Platiteľ z príkladu č. 7 sa od 1. júna 2022 rozhodne jeden z účtov zriadených u zahraničného poskytovateľa bankových služieb využívať na podnikanie, ktoré je predmetom dane podľa § 2 zákona o DPH. V tomto prípade je povinný predmetný účet oznámiť finančnému riaditeľstvu pred jeho prvým použitím.

Príklad č. 9:

Platiteľ má zriadených viac účtov u tuzemských poskytovateľov platobných služieb, všetky využíva na podnikanie, ktoré je predmetom dane podľa § 2 zákona o DPH. Bankové účty platiteľ finančnému riaditeľstvu oznámil. V septembri 2022 sa rozhodne, že jeden so svojich bankových účtov bude využívať výlučne na príjem platieb – vyplácanie dividend (podielov na zisku) zo svojich účastí ako akcionára v akciových spoločnostiach a jeden zo zvyšných svojich účtov zruší. Nakoľko sa jedná o akcionára, ktorý sa žiadnym spôsobom nepodieľa na riadení alebo kontrole spoločnosti a príjem dividend získaný držbou akcií nepredstavuje ekonomickú činnosť, tento účet nebude platiteľ využívať na podnikanie, ktoré je predmetom dane podľa § 2 zákona o DPH. Platiteľ je povinný bezodkladne tieto skutočnosti, t. j. zrušenie bankového účtu a nevyužívanie bankového účtu na podnikanie, oznámiť finančnému riaditeľstvu v súlade s § 6 ods. 3 zákona o DPH.

3. diel Spoločná a nerozdielna zodpovednosť za daň na faktúre

Platiteľ dane môže prostredníctvom tlačiva zverejneného na webovom sídle finančného riaditeľstva oznámiť aj účet patriaci inej osobe. V takom prípade je platiteľ povinný oznámiť okrem účtu aj meno a priezvisko alebo obchodné meno alebo názov osoby, ktorej tento účet patrí. Ak platiteľ oznámi finančnej správe cudzí účet, bude sa pre účely zákona o DPH považovať tento účet za jeho bankový účet. Oznámený bankový účet bude zverejnený na webovom sídle finančného riaditeľstva.

Oznámenie účtu, ktorý patrí inej osobe, má vplyv na posilnenie právnej istoty platiteľa, ktorý je v postavení odberateľa. Ak dodávateľ bude požadovať od odberateľa úhradu na oznámený účet (vrátane účtu, ktorý patrí inej osobe), voči odberateľovi nie je možné uplatniť novozavedenú domnienku pre využitie inštitútu ručenia za daň. Odberateľ si bude môcť v zoznamoch vedených finančným riaditeľstvom overiť každý bankový účet, ktorý jeho dodávateľ finančnému riaditeľstvu oznámil, čo prispeje k jeho právnej istote.

Osoba, ktorej účet platiteľ oznámi podľa § 6 ods. 1 až 3 alebo § 85kk zákona o DPH, spoločne a nerozdielne zodpovedá za daň z dodania tovaru alebo služby uvedenú na faktúre, ak protihodnota za toto plnenie alebo jej časť bola zaplatená na tento bankový účet. To znamená, že skutočný vlastník bankového účtu zodpovedá spoločne a nerozdielne za daň uvedenú na faktúre, úhradu ktorej obdržal na účet. Spoločná a nerozdielna zodpovednosť sa uplatní, ak dodávateľ predmetnú daň alebo jej časť neuhradí správcovi dane v lehote splatnosti.

Príklad č. 10:

Platiteľ A používa na podnikanie bankový účet spoločnosti B, ktorý riadne oznámil finančnému riaditeľstvu podľa § 6 ods. 1 až 3 alebo § 85kk zákona o DPH. Zákazník zaplatí platiteľovi A za tovary ním dodané v tuzemsku na bankový účet patriaci spoločnosti B. V prípade, ak platiteľ A neodvedie daň za predmetné dodanie tovarov do 25. dňa nasledujúceho kalendárneho mesiaca po skončení zdaňovacieho obdobia, v ktorom vznikla daňová povinnosť, potom je spoločnosť B spoločne a nerozdielne zodpovedná za daň z faktúry zaplatenú na jej účet. Voči zákazníkovi A sa ručenie za daň neuplatní.

4. diel Pokuty

Ak platiteľ uvedie na tlačive, ktorým oznamuje bankové účty, nesprávne, nepravdivé alebo neúplné údaje, daňový úrad uloží platiteľovi pokutu do výšky 10 000 eur. Pri určení výšky pokuty prihliadne daňový úrad na závažnosť a dĺžku trvania protiprávneho stavu.

Ak platiteľ neoznámí finančnému riaditeľstvu bankový účet, ktorý používa na podnikanie, alebo oznámenie podá oneskorene bez naplnenia dôvodov pre uloženie pokuty podľa § 6 ods. 8 zákona o DPH, považuje sa táto skutočnosť za nesplnenie povinnosti nepeňažnej povahy, za ktoré správca dane uloží pokutu za správny delikt podľa § 154 ods. 1 písm. j) daňového poriadku.

5. diel Zoznam bankových účtov platiteľa dane oznámených podľa § 6 zákona o DPH

Finančné riaditeľstvo SR je povinné od 1.1.2022 viesť na svojom webovom sídle „Zoznam platiteľov DPH s číslami bankových účtov, ktoré používajú na podnikanie“, v ktorom sprístupní údaje o bankových účtoch platiteľa, ktoré oznámil spôsobom popísaným v diele 2 tohto metodického pokynu. Náležitosti zoznamu sú taxatívne vymedzené v § 52 ods. 16 daňového poriadku, a to v rozsahu meno a priezvisko fyzickej osoby, adresa jej trvalého pobytu alebo miesto podnikania, ak je odlišné od adresy trvalého pobytu, alebo názov právnickej osoby, sídlo, identifikačné číslo pre daň platiteľa a číslo účtu vedeného u poskytovateľa platobných služieb alebo zahraničného poskytovateľa bankových služieb. Vyhľadávanie v zozname bude možné prostredníctvom zadania IČ DPH platiteľa.

Predmetný zoznam bude zverejňovaný na Portáli finančnej správy v online verzii alebo na stiahnutie vo formáte XML (<https://www.financnasprava.sk/sk/elektronicke-sluzby/verejne-sluzby/zoznamy>). Zoznam bude aktualizovaný na dennej báze.

Vypracoval: Finančné riaditeľstvo SR, Banská Bystrica
Odbor daňovej metodiky
November 2021